

בית המדרש "תורת דוד"
ע"ש הגה"צ רבי דוד בר חן זצ"ל - רבה של שדרות,
והרבנית רות בר חן ע"ה

"תורת דוד"

השיעור השבועי
פרשת במדבר
תשפ"ג

(שנה ז', גליון מס' 292)

שיעורי הרב אליהו בר חן
e0527191965@gmail.com | 052-719-1965

**השיעור השבועי עם הרב אליהו בר חן,
מתקיים בכל יום שלישי, בבית הכנסת "כתר תורה" -
ניסנית,
ביישוב ניצן ב'**

זמן תחילת השיעור:

שעון חורף - 19:45

שעון קיץ - 20:00 (כאשר זמן צאת הכוכבים מתארך,

השיעור מתקיים מיד לאחר תפילת ערבית)

לקבלת הגליון השבועי בדוא"ל:

נא שלחו הודעה, לכתובת k.torat.david@gmail.com

תחת הכותרת "גליון שבועי"

**שבת מברכין, חודש סיוון: המולד, יהיה בליל שב"ק, שעה 02:52 ו-14
 חלקים**

זמני כניסת ויציאת השבת:

רבינו תם:	יציאה:	כניסה:	
20:49	20:12	18:56	ירושלים:
20:47	20:15	19:13	תל אביב:
20:50	20:16	19:07	חיפה:
20:47	20:13	19:13	באר שבע:

הלימוד, מוקדש לרפואתם השלימה, של:

שושנה סולטנה בת מרים

שרה בת סוליקא

דינה בת סוליקא

אסתר בת תמר

שרית בת גילה

פאני פרוחה בת רחל

אמירה בת נעמי

הרב רפאל פנחס בן מרים רמו

רפאל מנחם בן רות רדואה

הרב יוסף בן רחל

הרב שלמה בן שמחה

חיים נתן צבי בן שרה

מרדכי בן רינה

מאיר בן נעמי

אליהו לוזון בן גד

פרשת במדבר התשפ"ג

"יש שישים ריבוא אורות לישראל"

א. "וידבר יהוה אל משה, במדבר סיני באהל מועד, באחד לחדש השני, בשנה השנית, לצאתם מארץ מצרים, לאמר. שאו את ראש כל עדת בני ישראל, למשפחתם לבית אבתם, במספר שמות, כל זכר לגלגלתם", (במדבר, א', א' - ב').

"וידבר יהוה אל משה ואל אהרן, לאמר. איש על דגלו, באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל, מנגד סביב לאהל מועד יחנו", (במדבר, ב', א' - ב').

"והיה מספר בני ישראל, כחול הים, אשר לא ימד ולא יספר, והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם, יאמר להם בני אל חי", (הפטרת פרשתו. הושע, ב' - א').

ב. על הפסוק ¹, "וידבר יהוה אל משה, במדבר סיני באהל מועד, באחד לחדש השני, בשנה השנית, לצאתם מארץ מצרים, לאמר", דרשו רבותינו ז"ל ²:
"מכאן שנו חכמים, בשלשה דברים נתנה התורה - באש, ובמים, ובמדבר."

באש ... ויהר סיני עשן כלוי וגוי ³,

ובמים ... גם שמים נטפו, גם עבים נטפו מים ⁴,

ובמדבר ... וידבר ה' אל משה במדבר סיני.

ולמה נתנה בשלשה דברים הללו?

אלא, מה אלו חנם לכל באי העולם, כד דברי תורה חנם הם!

שנאמר ⁵, 'הוי כל צמא לכו למים'.

¹ במדבר, א' - א'.

² במדבר רבה, פרשה א', ז'.

³ שמות, יט' - יח'.

⁴ שופטים, ה' - ד'.

דָּבַר אַחַר ... כָּל מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כַּמְדַּבֵּר, הִפְקֵר, אֵינוֹ יָכוֹל לְקַנּוֹת אֶת
הַחֲכָמָה וְהַתּוֹרָה,

לְכַד נְאֻמֶּר, 'בְּמַדְבַּר סִינַי'."

ובביאור העניין, כתב⁶ ה"כתב סופר" זיע"א:

מִן הַ"מִּים", אֲנוּ לְמַדִּים, שְׂכַשְׁם שְׂטָבַעַם לִלְכַת מִן הַמִּקּוֹם הַגְּבוּהַ בִּיּוֹתֵר אֶל
הַמִּקּוֹם הַנְּמוּךְ בִּיּוֹתֵר,

כִּךְ הָאָדָם שְׁלוֹמֵד אֶת דְּבַרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, צָרִיךְ לְהַשְׁפִּיל וְלִהְיוֹת עֲצוּמוֹ,
וְלִהְיוֹת מְכַל עֵינָיו הַגְּאוּוֹה.

וְאִילוּ מִן הַ"אֵשׁ", אֲנוּ לְמַדִּים, שְׂכַשְׁם שְׂטָבַעַם הָאֵשׁ לְהַאִיר לְאָדָם אֶת דְּרָכָיו
וְהַלִּיכּוֹתָיו, וְכַשֵּׁם שְׂטָבַעַם הָאֵשׁ לְשַׂרוֹף אֶת הַקְּרוֹב אֵלָיו,

כִּךְ הָאָדָם שְׁלוֹמֵד אֶת דְּבַרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, צָרִיךְ לְשִׂים אֹתָהּ לְנֶגֶד עֵינָיו, בְּכַדִּי
שֶׁתְּדַרֵּךְ אֹתוֹ בְּכָל הַנְּהַגוֹתָיו וְעֵינָיו,

אֶךְ חֲשׂוֹב מְכַל, עֲלָיו לִיְקַר אֹתָהּ, וְלִהְיוֹת בְּכַבּוּדָהּ, בְּכַדִּי שֶׁלֹּא תִשְׂרַפְּהוּ, ח"ו.

בְּרַם, מִן הַ"מְדַבֵּר", אֲנוּ לְמַדִּים, שְׂכַשְׁם שֶׁהַמְדַּבֵּר הוּא מִקּוֹם שְׂמָמָה, מִקּוֹם אֲשֶׁר
אֵין בּוֹ מוֹתָרוֹת כֻּלָּל וְעִיקָר,

כִּךְ הָאָדָם שְׁלוֹמֵד אֶת דְּבַרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, צָרִיךְ לְהִסְתַּפֵּק בְּמוֹעֵט, וְאֵל לֹו לְרַדּוֹף
אֲחֵרֵי הַמּוֹתָרוֹת וְהַתְּעַנּוּגוֹת.

ג. עוֹד רֵאִיתִי בְּבִיאוֹר הַעֲנִיִּין, מֵה שְׁפִירֵשׁ⁷ הַגְּהַ"ק רַבִּי מֵאִיר שְׁפִירָא זִיע"א
מְלוֹבְלִין:

הַקּוֹ הָאוֹפִיִּינִי שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, הוּא, שְׂמִיּוֹם הַיּוֹתוֹ לְעַם, הוּא גִילָה תְּמִיד מִסִּירוֹת
נֶפֶשׁ בַּעַד תּוֹרָתוֹ וְאֲמוֹנָתוֹ.

⁵ ישעיה, נה' - א'.

⁶ הובא בספר הקדוש "שלמי יצחק" (עמודים קסב'-קסד').

למו"ר הגאון רבי שלמה פרשה שליט"א.

⁷ הובא בספר הקדוש "מעיינה של תורה" (כרך ה' - דברים, עמוד ראשון).

בני ישראל, הלכו אל הגרדומים ומוקדות האש, נתנו צוואריהם לשחיטה, קפצו לתוך הים,
 ומסרו את חייהם, כל אימת שהכריחו אותם רשעי האומות לבגוד בתורתם ובאמונתם.
 כוח זה, ותכונה זו, של עם ישראל,
 באו לידי גילוי עיקרי, בשלושה מאורעות של דברי ימי העם.
 אברהם, אבי האומה,
 נזרק לכבשן האש, ביד אמונתו הטהורה אשר הפיץ בקרב בני אדם,
 ובזה, נטע את הכוח של מסירות נפש, בבניו אחריו.
 ואם היה זה צעד, של יחיד נעלה, מורם מעם,
 הרי בא המאורע השני של קריעת ים סוף, שאז קפץ עם שלם אל תוך הים הסוער,
 לפי ציווי הבורא ית"ש⁸, "וַיִּסְעוּ".
 אם היה זה ניסיון רק של רגע, הרי בא המאורע השלישי,
 כאשר בני ישראל, הלכו למדבר שממה, שורץ חיות רעות, ונחשים ועקרבים, ללא מזון ומים, לתקופה ממושכת,
 רק מתוך אהבתם ומסירותם לבורא ית"ש ולנביאו ...
 הודות לשלושת הניסיונות הללו, של "אש הכבשן", "מים" של ים סוף, וה"מדבר" שבו הלכו בני ישראל במסירות נפש,
 ניתנה להם התורה הקדושה, כקניין עולם.
 שלושת הניסיונות הללו, הינם, הערובה הבטוחה ביותר לקיומם הנצחי של עם ישראל.

⁸ שמות, יד' - טו'.

ד. עוד ראיתי בביאור העניין, מה שכתב בזה⁹ מו"ר הגאון רבי שלמה פרשה שליט"א:

ה"מדבר", בא ללמד את האדם,

שכשם שהוא בלי צורה, ואין בו כי אם חול ושממה,

כך האדם צריך לעשות את עצמו כמדבר, דהיינו, שלא תהיה לו צורה מקדימה, ורק התורה הקדושה היא שתעצב אותו, ותקבע את אישיותו ואורח חייו ומעשיו.

ומאיידך, ה"מיס", באים ללמד את האדם,

שכשם שהם מרוויים את השותה מהם, אך רק אם הוא צמא,

כך האדם שרוצה לקנות את דברי התורה הקדושה, צריך לגשת אל דבריה מתוך השתוקקות וצמא.

ואילו, ה"אש", באה ללמד את האדם,

שכשם שטבע האש לחמם, את סובביה,

כך האדם שרוצה לקנות את דברי התורה הקדושה, צריך לגשת אל דבריה מתוך חום ואהבה לאותה אש - להבת - שלהבת.

ה. על מאמר הכתוב¹⁰, שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם, בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת, כָּל זָכָר לְגִלְגֻלְתָּם", כתב רש"י הקדוש:
"מתוך חיבתו לפניו, מונה אותם כל שעה".

ומקור דבריו הקדושים, הם מדברי רבותינו ז"ל במדרש¹¹:

"בוא וראה, כמה חביבין ישראל לפני המקום,

שְׁהָרִי כְּתָב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חֲשֵׁבוֹן יִשְׂרָאֵל, אַרְבַּע פְּעָמִים בְּדִגְלִים - שְׁתֵּי פְעָמִים בְּכָרֶט וּשְׁתֵּי פְעָמִים בְּכָלֵל,

⁹ הובא בספרו הקדוש "שלמי יצחק" (עמודים קסב'-קסד').

¹⁰ במדבר, א' - ב'.

¹¹ במדבר רבה, פרשה ב', יט'.

ועוד, מְנַה פֶּל דָּגַל וְדָגַל בְּכָל־ל וּפְרָט.

לְהוֹדִיעַ, כִּמָּה הָיוּ חֲבִיבֵינוּ לְפָנָיו, שֶׁהֵם הָיוּ צְבָאוֹתָיו וְרוֹצֵה לְמִנוּחָן כָּל שְׁעָה,
כְּאִדָּם שֵׁיט לֹא סָגְלָה חֲבִיבָה עָלָיו בְּיוֹתֵר, וְהוּא מוֹנֶה וְחוֹזֵר וּמוֹנֶה עַד כִּמָּה פְּעָמִים,
כְּדִי שִׁיִּדַע חֲשֻׁבוֹנָה וַיִּשְׁמַח בָּהּ עַל כָּל מַנְיָן וּמַנְיָן.

כֶּךָ הָיָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁמַּח בְּצִכִּירַת מַנְיָן יִשְׂרָאֵל,

לוֹמֵר, כֶּךָ צְבָאוֹת יֵשׁ לִי בְּעוֹלָמִי שְׁעוֹשֵׁין רְצוֹנִי, וּמִתְנַחֵם בָּהֶם."

והנה, בדברי אדונינו הרמב"ן זיע"א, מצינו ה' טעמים בביאור אותו המניין:

א. להודיע את חסדי הבורא ית"ש, שלמרות שעם ישראל ירדו במתי מעט למצרים, בכל זאת זכו להגיע לידי מניין גדול שכזה.

ב. לאחר שחטאו בעגל, ונפל מהם עם רב, רצה הבורא ית"ש לדעת את מנינם מתוך חיבתם.

והוא כעין פירושו של רש"י הקדוש.

ג. משה רע"ה ואחיו אהרון הכהן ע"ה, היו קדושי עליון,

ועל ידי שהיו מגיעים בני ישראל לפניהם, לצורך מנינם,

היו מזכירים את שמם לפניהם, והם היו מתפללים בעבורם.

ד. עם ישראל, היו מוכנים וראויים להיכנס לארץ ישראל, והיו צריכים להילחם עם מלכי האמורי,

ולפיכך, היו צריכים למנות אותם, בכדי להכין מהם את צבא המלחמה.

ה. הבורא ית"ש, רצה, שעם ישראל יחלקו את הארץ באופן הוגן ושווה,

ולפיכך, הוא מנה אותם, לדעת את גודל המשפחות, לצורך אותה החלוקה.

והנה, המעיין בסוד הדברים, ישתומם ויתמה, על פירושו של רש"י הקדוש - אשר מקורו מדברי רבותינו ז"ל, ועל פירושו ה-ב' וה-ה' של אדונינו הרמב"ן:

וכי לצורך חיבתם ואהבתם, היה צריך הבורא ית"ש, ששמה ואהרון ימנו אותם?

והלא, לא נסתר דבר מעינו הפקוחה, וברגע קט, היה יודע את מנינם המלא?

ו. בביאור אותו המניין, כתב¹² הגה"ק רבינו יעקב אביחצירא זיע"א:

שמילת "ישראל", הינה, נוטריקון של ג' דברים:

א. יש שישים ריבוא אותיות לתורה.

ב. יש שישים ריבוא אופנים לתורה.

ג. יש שישים ריבוא אורות לישראל.

והנה, לצורך יציאתם של עם ישראל ממצרים, הם הוצרכו להגיע לידי שישים ריבוא נשמות,

ואילמלא כן, לא היו יוצאים.

וטעם הדבר:

"¹³ הנה, נשמותיהם של ישראל, מושרשים למעלה בשורש עליון וקדוש,

ובכוונה, באו חשבון שישים ריבוא, כנגד המקום שהם אחוזים בו בקדושה למעלה,

ובכל עת שהם נמנים, הם מעוררים הקדושה העליונה שכנגדם,

ונכנעת ונשפלת, הסטרא אחרא.

דכל דבר ודבר באתערותא דלתתא, מעורר אתערותא דלעילא".

וממילא, אם כן:

מילת "ישראל", טומנת בתוכה, משמעות גדולה ועצומה,

והיא -

שבכדי להגיע לידי שישים ריבוא אותיות התורה הקדושה,

ובכדי לזכות לשישים ריבוא אופני התורה הקדושה,

ובכדי לזכות לשישים ריבוא אורות התורה הקדושה, הטמונים בעם ישראל.

¹² בספריו הקדושים "פיתוחי חותם" ו"מחשוף הלבן".

¹³ לשון הקדוש של רבינו זיע"א, בספרו הקדוש "פיתוחי חותם".

צריכים כל עם ישראל, להיות דבוקים וחבוקים זה בזה,
שכן, לכל נשמה ונשמה מהם, יש אות אחת, ופירוש אחד, ואור אחד שתחת כסא
הכבוד,

וזאת, מחמת שכל מעלותיהם, תלויים ועומדים זה בזה.

ולפיכך, ציווה הבורא ית"ש, על מניינם של עם ישראל:

”¹⁴ ועיקר המניין, הוא, לעורר ישראל שלא ירפו ידיהם מן התורה,

שאומר להם -

דעו וראו, שלעולם אין אתם חסרים משישים ריבוא נשמות.

והטעם -

משום דעיקר התורה, הם שישים ריבוא אותיות, ושישים ריבוא פירושים,

וחייבים אתם לעסוק בה יומם ולילה, כדי שיאירו אורות התורה ויאירו
נשמותיכם”.

ז. על הפסוק¹⁵, ”וַיֹּאמֶר כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ, וְזָה לְךָ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שֹׁלְחֵתִיךָ,
בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם - תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה”, כתב רש"י
הקדוש:

”וששאלת, מה זכות יש לישראל שיצאו ממצרים!?”

דבר גדול יש לי על הוצאה זו -

שהרי עתידים לקבל התורה על ההר הזה, לסוף שלושה חודשים¹⁶, שיצאו
ממצרים.

¹⁴ לשונו הקדוש של רבינו זיע"א, בספרו הקדוש "מחשוף הלבן".

¹⁵ שמות, ג' - יב'.

¹⁶ הקשה ה"שפתי חכמים":

"ואם תאמר, מהיכן הוא מתחיל למנות,

דבר אחר -

'כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ, וְזֶה שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּשִׁלְחֹתְךָ,
'לָךְ הָאוֹת', עַל הַבִּטְחָה אַחֲרַת שְׁאֵנִי מִבְּטִיחְךָ, שֶׁכִּשְׁתּוֹצִיאִם מִמְּצָרִים תַּעֲבֹדוּן אוֹתִי
עַל הַהָר הַזֶּה, שֶׁתִּקְבְּלוּ הַתּוֹרָה עֲלֵינוּ,
וְהִיא הַזְכוּת הָעוֹמֶדֶת לְיִשְׂרָאֵל!"

והנה, כתב ¹⁷ הר"ן:

"וּבַהֲגָדָה, גַּם כֵּן אָמְרוּ, בְּשַׁעַה שֶׁאָמַר לְהֵם מֹשֶׁה 'תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר
הַזֶּה',

אָמְרוּ לוֹ יִשְׂרָאֵל, מֹשֶׁה רִבִּינוּ אֵימַתִּי עֲבוּדָה זֹו?

אָמַר לְהֵם, לְסוֹף חֲמִשִּׁים יוֹם.

וְהָיוּ מוֹנִינִן כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְעַצְמוֹ.

מִכַּאֵן קִבְּעוּ חֲכָמִים, לְסַפִּירַת הָעוֹמֵר -

כְּלוֹמֵר, בְּזִמְנֵן הַזֶּה שֶׁאֵין אָנוּ מִבִּיאִין קֶרְבֵּן וְלֹא עוֹמֵר,

אֵלָא, מַחֲשָׁבִין נ' יוֹם לְשִׁמְחַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁמִּנּוּ יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ זִמְנָן".

אי משעת דיבור זה, והרי העשר מכות היו בינתיים - וכל מכה משתמשת רביע החודש, וג' חלקים היה מעיד ומתרה בו ... ואם כן, היה עשר חודשים, וגם המכות לא התחילו מיד אחר דיבור זה. ואי משעת יציאת מצרים מונה, הרי לא היה אפילו שני חודשים - חצי ניסן ואייר וששי בסיוון שקיבלו התורה". ותירץ:

"ויש לומר, דלא מיירי בתורה שבכתב לחוד,

אלא, גם בתורה שבעל פה.

שאחר קבלת התורה, עלה להר, והיה שם מ' יום ומ' לילה, וקיבל תורה שבעל פה,

ואחר שירד ב-י"ז בתמוז, היו ג' חודשים שלמים -

והם נגאלו בשביל תורה שבעל פה".

¹⁷ בחידושו על הרי"ף, למסכת פסחים, כח' ע"א.

וכעין זה כתב הרמב"ן, על הפסוק¹⁸, "בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם, בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי":

"בעבור היות ביאתם במדבר סיני שמחה להם ויום טוב,

ומעת צאתם ממצרים נכספים אליו, כי ידעו ששם יקבלו את התורה,

כי משה הגיד להם מה שנאמר לו, 'תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה'."

וכן כתב¹⁹ בספר "החינוך":

"לפי שכל עיקרון של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ
וישראל,

וכמו שכתוב²⁰, 'אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה' וגו'.

והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים, כדי שיקבלו התורה בסיני
ויקיימוה,

וכמו שאמר השם למשה²¹, 'וְזֶה לְךָ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שֹׁלְחֶתִיד, בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת הָעָם
מִמִּצְרַיִם, תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה'.

ופירוש הפסוק -

כלומר, הוציאך אותם ממצרים, יהיה לך אות שתעבדון את האלהים על ההר הזה,
כלומר, שתקבלו התורה,

שהיא העיקר הגדול, שבשביל זה הם נגאלים, והיא תכלית הטובה שלהם ...

ומפני כן, כי היא כל עיקרון של ישראל, ובעבורה נגאלו, ועלו לכל הגדולה שעלו
אליה, נצטוינו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה,

להראות בנפשנו, החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל,

¹⁸ שמות, יט' - א'.

¹⁹ מצוה שו'.

²⁰ ירמיהו, לג' - כה'.

²¹ שמות, ג' - יב'.

וּמִנְהָ תִּמְיֵד, מֵתִי יָבֹא הָעֵת הַנִּכְסֵף אֵלָיו, שְׁיֵצֵא לַחִירוֹת,
כִּי הַמְּנִיין, מֵרָאה לָאָדָם, כִּי כָל יִשְׁעוֹ וְכָל חִפְצוֹ לַהֲגִיעַ אֶל הַזְּמַן הַהוּא.
וְזֶהוּ שְׂאֵנו מוֹנִין לַעוֹמֵר, כְּלוֹמֵר, כִּךְ וְכִךְ יָמִים עִבְרוּ מִן הַמְּנִיין,
וְאֵין אָנוּ מוֹנִין, כִּךְ וְכִךְ יָמִים יֵשׁ לָנוּ לְזִמְן,
כִּי כָל זֶה, מֵרָאה בְּנוֹ, הַרְצוֹן הַחֹזֵק לַהֲגִיעַ אֶל הַזְּמַן.
וּמִתּוֹךְ דְּבָרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים הַנִּי"ל, מֵבֹאֵר:
הַיֵּאֵךְ נִכְסְפָה נַפְשָׁם שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, לִקְבַל אֶת הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה,
וְכֹאשֶׁר הֵם רְאוּ שֶׁטֶרֶם קִיבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה, מִיַּד עַמְדוֹ וְשָׂאֵלוּ, "מִשָּׁה רַבִּינוּ אֵימַתִּי
עֲבוּדָה זֹאת?!"
וְכִשְׁעָנָה לָהֶם, "לְסוֹף חֲמִשִּׁים יוֹם",
מִיַּד, "הֵיוּ מוֹנִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד לַעֲצֻמוֹ".

ח. בַּמִּצְוֹת "סְפִירַת הָעוֹמֵר", יְדוּעָה וּמְפֹרָסֶמֶת, מַחְלֻקֶתֶם שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ
הָרַאשׁוֹנִים כְּמֵלָאכִים זִיע"א:

דַּעַת בַּעַל "הַלְכוֹת גְּדוּלוֹת" זִיע"א 22 -

שְׂמִצּוֹת "סְפִירַת הָעוֹמֵר", הֵינָה מִצְוָה אַחַת, הַמִּתְמַשְׁכֶּת עַל פְּנֵי מֵט' יָמִים,
שָׁכֵן, פִּירוּשׁ מֵאֵמֶר הַכְּתוּב 23 "תְּמִימוֹת", הוּא, מִצְוָה אַחַת וְחֻטִּיבָה אַחַת.
וּלְפִיכֵךְ, אָדָם שֶׁחִסֵּר יוֹם אֶחָד מִמְּנֵיין מִצְוָה זֹאת, אֵינּוּ יֹכֹל לְסַפֵּר יוֹתֵר,
שָׁכֵן, כֹּאשֶׁר הוּא בִּיטֵל יוֹם אֶחָד, הוּא עֵקֶר אֶת אוֹתָהּ הַמִּצְוָה.

²² הַלְכוֹת מִנְחוֹת, דָּף קִלְג' ע"ג.

וְהִבִּיאוּהוּ "בַּעֲלֵי הַתּוֹסֵפוֹת" (מִנְחוֹת, סו' ע"א, ב"ד"ה "זָכַר לְמִקְדָּשׁ הוּא"):

"פֶּסֶק בַּהֲלֻכוֹת גְּדוּלוֹת, שָׂאֵם הַפְּסִיק יוֹם אֶחָד וְלֹא סִפֵּר, שׁוֹב אֵינּוּ סוֹפֵר,

מִשׁוֹם, דְּבַעִיָּא 'תְּמִימוֹת'."

²³ וִיקְרָא, כָּג' - טו'.

ברם, דעת "בעלי התוספות" בזה ²⁴ -

שְׁמִצּוֹת "ספירת העומר", הינם, מט' מצוות, המתמשכות על פני מט' ימים,
ולפיכך, אדם שחיסר יום אחד ממניין מצווה זו, יכול להמשיך ולספור ביום
שלאחריו.

ולהלכה ולמעשה:

מכיוון שיש לחשוש לדעת בעל ה"הלכות גדולות" -

שמצוות "ספירת העומר", הינה מצווה אחת, המתמשכת על פני מט' ימים.

אדם ששכח לספור לילה אחד, ואף ביום שכח לספור בלי ברכה,

מכאן ואילך, אינו יכול להמשיך ולברך.

ברם, מחמת שדעת רוב הראשונים כדעתם של "בעלי התוספות" -

שְׁמִצּוֹת "ספירת העומר", הינם, מט' מצוות, המתמשכות על פני מט' ימים.

אדם ששכח לספור לילה אחד, ואף ביום שכח לספור בלי ברכה,

מכאן ואילך, חייב להמשיך ולספור בכל לילה ולילה,

אך ללא ברכה, מחמת שספק ברכות להקל.

ט. בביאור מאמר הכתוב ²⁵, "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם, מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת, מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם
אֶת עֶמֶר הַתְּנוּפָה, שֶׁבַע שָׁבָתוֹת תִּתְּמִימוֹת תִּתְּקִינָהּ", כתב רבינו ה"אור החיים"
הקדוש זיע"א:

**"ובדרך רמז, רמז באומרו 'וּסְפַרְתֶּם', על דרך אומרים ז"ל - כי נשמות עם בני
ישראל הם בבחינת הלוחות,**

ובאמצעות תחלואי הנפש, וטומאת התיעוב, יתלכלכו ויחשיך אורם.

ואמרו רבותינו ז"ל ²⁶, כי הלוחות, של סְנִפְרִינוֹן היו.

²⁴ על דברי בעל "הלכות גדולות", כתבו "בעלי התוספות" (מנחות, סו' ע"א, בד"ה "זכר למקדש הוא"):

"ותימה גדולה הוא, ולא יתכן".

²⁵ ויקרא, כג' - טו'.

לזה אמר -

'וּסְפַרְתָּם לְכֶם', פִּירוּשׁ בְּאִמְצָעוֹת מְנִיין זֶה, אֵתֶם מֵאִירִים כְּסִנְפִירֵינוֹן אֵת עֲצֵמֵיכֶם.'

ומבואר מדבריו הקדושים:

שפירוש מילת "מספר", מלשון "זך וטוהר",

שכן, "סִנְפִירֵינוֹן", הרמוז במילת "וּסְפַרְתָּם", היא, אבן חן צלולה וברורה, אשר אפשר לראות דרכה מצד לצד.

ברם, הפשטות של מילת "מספר", היא:

ידיעת הפרטים, והכללתם אל מניין אחד, וכעין גבול,

באופן:

שמילת "ספירה", היא מלשון "סִפֵּר" שהוא עניין הגבול.

והנה, במאמר זה, נתבאר לנו בכמה מקומות²⁷, שהמניין מוֹרָה על חשיבות ואהבת הדבר.

ומעתה, נשכיל ונבין, את טעמו של בעל "הלכות גדולות" - הסובר שמצוות "ספירת העומר", הינה מצווה אחת, המתמשכת על פני מטי ימים:

שכן, כאשר תכלית "ספירת העומר", היתה, בעבור כמיהתם של עם ישראל, לקבלת התורה הקדושה ב"חג השבועות"²⁸,

²⁶ ויקרא רבה, פרשה לב', ב'.

²⁷ באות ה', בדברי רש"י הקדוש והרמב"ן, בטעם מניין בני ישראל,

באות ו', בדברי רבינו יעקב אביחצירא זיע"א, בטעם מניין בני ישראל,

באות ז', בדברי רבותינו הראשונים כמלאכים זיע"א, בטעם מצוות ספירת העומר.

²⁸ וכפי שכתב רש"י הקדוש (שמות, ג' - יב):

"וששאלת, מה זכות יש לישראל שיצאו ממצרים!?"

דבר גדול יש לי על הוצאה זו -

שהרי עתידים לקבל התורה על ההר הזה, לסוף שלושה חודשים, שיצאו ממצרים."

והיינו, שכל עיקר הספירה, היה בשביל להגיע אל התכלית,
ממילא, אם כן, כל ימי הספירה, אינם מחולקים ל-מט' ימים, אלא, לחטיבה
אחת בת מט' ימים.

ולפיכך, כאשר האדם מפסיד יום אחד מתוך הספירה,

אזי, הוא פוגם במהות המצווה,

אשר כל תכליתה, הוא "זך וטוהר".

ומעתה, נשכיל ונבין, את טעם הדבר, שציווה הבורא ית"ש - את משה רע"ה ואחיו
אהרון הכהן ע"ה, על מניינם של עם ישראל:

להורות לכל אחד ואחד מהם, שהוא אינו עוד אחד מעם ישראל,

וכפי שכתב הר"ן (בחידושו על הרי"ף, למסכת פסחים, כח' ע"א):

"ובהגדה, גם כן אמרו, בשעה שאמר להם משה 'תעבדון את האלהים על הקר הַזֶּה',

אמרו לו ישראל, משה רבינו אימתי עבודה זו?

אמר להם, לסוף חמשים יום.

והיו מונין כל אחד ואחד לעצמו".

וכפי שכתב הרמב"ן (שמות, יט' - א'):

"בעבור היות ביאתם במדבר סיני שמחה להם ויום טוב,

ומעת צאתם ממצרים נכספים אליו, כי ידעו ששם יקבלו את התורה,

כי משה הגיד להם מה שנאמר לו, 'תעבדון את האלהים על הקר הַזֶּה'."

וכפי שכתב בספר "החינוך" (מצוה שו'):

"לפי שכל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ וישראל ...

ומפני כן, כי היא כל עיקרן של ישראל, ובעבורה נגאלו, ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוינו למנות
ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה,

להראות בנפשנו, החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל,

וּמְנָה תמיד, מתי יבוא העת הנכסף אליו, שְׂצֵא לחירות,

כי המניין, מראה לאדם, כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא".

אלא, הוא חלק בלתי נפרד מתוך המערכת הכללית של עם ישראל,

ובלעדיו, לא יוכלו עם ישראל להגיע אל תכליתם,

והיא היא, חיבתן של עם ישראל.

וכפי שכבר הובא לעיל²⁹, מדבריו של הגה"ק רבינו יעקב אביחצירא זיע"א,

שמילת "ישראל", הינה, נוטריקון של ג' דברים:

א. יש שישים ריבוא אותיות לתורה.

ב. יש שישים ריבוא אופנים לתורה.

ג. יש שישים ריבוא אורות לישראל.

וכבר ידועים ומפורסמים בזה, דברי רבותינו ז"ל³⁰:

"תני חזקיה³¹, 'שה פזורה ישראל'³²,

נמשלו ישראל לשה -

מה שה הזך לוקה על ראשו או באחד מאבריו, וכל אבריו מרגישין,

כד הן ישראל, אחד מהן חוטא, וכלן מרגישין.

'האיש אחד יחטא'³³ -

תני רבי שמעון בר יוחאי, משל לבני אדם שהיו יושבין בספינה, נטל אחד מהן

מקדח, והתחיל קודח תחתיו,

אמרו לו חביריו, מה אתה יושב ועושה?

אמר להם, מה אכפת לכם, לא תחתני אני קודח?

אמרו לו, שהמים עולין ומציפין עלינו את הספינה".

²⁹ באות ו'.

³⁰ ויקרא רבה, פרשה ד', ו'.

³¹ ירמיה, נ' - יז'.

³² "שה פזורה ישראל אריות הדיחו, הראשון אכלו מלך אשור, וזה האחרון עצמו נבוכדראצר מלך בבל".

³³ במדבר, טז' - כב'.

וממילא, אם כן, זו היא תכליתה של מצוות "ספירת העומר":
תכליתה של מצוות "ספירת העומר", היא, עבודת ה' זך והטוהר",
והיינו, חיבור מט' הימים אל חטיבה אחת, של כמיהה לקבלת התורה הקדושה
ב"חג השבועות",
וחיבור האדם הפרטי, אל כלל ישראל, כחטיבה אחת בלתי נפרדת, אשר כל
רצונה לעשות נחת רוח אל הבורא ית"ש.

וּמַעַתָּה, נוכל לתת ביאור חדש, לדרשתם של רבותינו ז"ל³⁴ :
"בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים נִתְּנָה הַתּוֹרָה - בְּאֵשׁ, וּבְמִים, וּבְמִדְבָּר",
דהנה, ג' הדברים הללו, הינם דברים של "זך וטוהר":
"אש", אינו יכול לבעור, ללא שיתוף של חומר הבעירה,
וכגון, פתילת הנר, שאינה יכולה לדלוק ללא שתהיה מחוברת אל השמן,
וכך היא התורה הקדושה, אשר אי אפשר לאדם ללומדה, ללא שיצרף ויזכך את
עצמו אל הכלל.
"מים", אינם יכולים להשקות את האדמה, ואינם יכולים להרוות את צמאוננו של
האדם, כאשר הם אינם מרוכזים לסך מסוים,
שכן, טיפה אחת, אינה בעלת "כוח השפעה" כלל ועיקר,
וכך היא התורה הקדושה, אשר אי אפשר לאדם ללומדה, ללא שיצרף ויזכך את
עצמו אל הכלל.
"מדבר", הוא המקום בו צירפו וזיככו עם ישראל את עצמם לחטיבה אחת, עד
אשר הם זכו להגיע לידי קבלת התורה הקדושה,
וכמאמרם ז"ל³⁵ -

³⁴ במדבר רבה, פרשה א', ז'.

³⁵ דרך ארץ זוטא, פרק השלום.

"אמר הקדוש ברוך הוא, הואיל ושנאו ישראל את המחלוקת, ואהבו את השלום, ונעשו חנייה אחת, הרי השעה שאתן להם את תורתי".

ללמדך :

שללא צירופם של "כלל ישראל", לחטיבה אחת,

וללא ה"רוממות", ש"רוּמָם" הבורא ית"ש את עם ישראל, על ידי מניינם,

אי אפשר להגיע לידי אותה ה"תכלית", ולידי אותו ה"זיכוך".

אשר על כן, כאשר נזכיר לעצמינו בכל זמן ועת את רום מעלתינו, על ידי שנזכור שהבורא ית"ש ציווה על המניין שלנו - ובכך הוא "רוּמָם" אותנו,

אזי, נזכה להגיע אל תכלית עבודתינו,

ונזכה, לאותם ג' המעלות, הטמונים בשם "ישראל", וכפי שהובא לעיל ³⁶ :

א. יֵשׁ שֵׁשִׁים רִיבּוּא אֲוִתוֹת לַתּוֹרָה.

ב. יֵשׁ שֵׁשִׁים רִיבּוּא אֲוִפְנִים לַתּוֹרָה.

ג. יֵשׁ שֵׁשִׁים רִיבּוּא אֲוִרוֹת לְיִשְׂרָאֵל.

יתן ה' יתברך, ונזכה לזה. אמן.

³⁶ באות ו',

מדבריו של הגה"ק רבינו יעקב אביחצירא זיע"א, שמילת "ישראל", הינה, נוטריקון של ג' דברים.

לזיכרון עולם בהיכל ה'

- הגה"ק רבי רפאל משה אלבאז בן רבי שמואל זיע"א
- הגה"צ רבי דוד מסעוד עובדיה בן אסתר זיע"א
- הגה"צ רבי חיים וואלקין בן צביה זיע"א
- הגה"צ רבי משה איבגי בן אסתר זיע"א
- רבי אברהם איבגי בר רחמה זצ"ל
- רבי שלום איבגי בר רחמה זצ"ל
- צורי (צורישדי) גניש ז"ל בן יולנדה תחי'
- אפרים (אפי) ביתן בן קונפיטה ז"ל
- משה חיון בר קוקה ז"ל
- דב לוסטרניק בר אביבה ז"ל
- משה מושי מקסים בן לילה תהילה ז"ל

~~~

- הצדקת מזל טוב אלבאז (לבית סודרי) בת רבקה ע"ה
- הצדקת מרים רמו עובדיה בת אסתר ע"ה
- הצדקת ברוריה מויאל בת חוה ע"ה
- זוהרה פרץ (לבית כהן) בת רחל ע"ה
- מזל טוב סיגלר (לבית עובדיה) בת זוהרה ע"ה
- רחל עמוס (לבית מלכה) בת אסתרלייה ע"ה
- אליס חוה עישה לוי (לבית סיבונג) בת גרסיה ע"ה
- רות חפציבה כהן (לבית פרשה) ע"ה בת פרלה תחי'
- חנה בת ליליאן ע"ה
- חנה אילוז בת פרוחה ע"ה
- איילה בת נעמי ע"ה